

Així ha canviat la població mundial durant la dècada que acaba... i així ho farà fins al 2030

El planeta ha passat de quasi 7 mil milions d'habitants a 7,7, i encara creixerà fins a 8,5 els propers deu anys, augmentant l'esperança de vida arreu, però es mantenen les grans diferències entre països

Durant la darrera dècada, la població mundial ha superat de llarg el llindar dels 7.000 milions d'habitants. La major expectativa de vida i la reducció de la mortalitat infantil de forma generalitzada, entre d'altres aspectes, han facilitat aquest increment, però també han contribuït a un canvi en les característiques i l'estructura d'aquesta població, de forma més accentuada en algunes zones, com analitzem en deu gràfics. I mirem també com pot evolucionar fins al 2030 gràcies a les projeccions que en fa Nacions Unides (<https://population.un.org/wpp/>).

L'increment fins als 7,8 mil milions d'habitants s'ha produït sobretot en els països menys desenvolupats (+26,4%), on la taxa de creixement ha estat més de vuit cops superior a la dels països més desenvolupats (+3,1%). L'Àfrica, de fet, té ara un 29% més de població que fa deu anys, mentre que, a Europa, tan sols n'hi ha un 1,5% més. La tendència serà similar els propers deu anys, fins arribar als 8.549 milions -a Europa, fins i tot es reduirà lleument-. Costa de creure que, a mitjans del segle passat, amb prou feines se superaven els 2.500 milions...

Com que el terreny per viure es manté força estable -amb permís del canvi climàtic-, l'increment de població comporta que cada cop estiguem més estrets, passant d'haver-hi una mitjana de 53,5 persones per quilòmetre quadrat a 59,9 -i amb expectatives de ser-ne 65,7, el 2030-. El creixement, en la mateixa línia, és major en els països menys desenvolupats i rics, però hi ha grans diferències i Àsia és el continent més dens -149,6 habitants per quilòmetre quadrat-, amb estats grans i molt densos com Bangla Desh (1.265,2), Índia (464,1), Filipines (367,5), Japó (346,9) o Vietnam (313,9).

L'augment de població es deu sobretot a la reducció de la mortalitat, ja que el cert és que la ràtio de naixements per cada 1.000 habitants ha caigut pràcticament arreu, dels 20,3 -mitjana entre 2005 i 2020- fins als 18,5 -entre 2015 i 2020-, i encara baixarà fins als 16,6 en la propera dècada. Malgrat la reducció generalitzada, segueixen havent-hi moltes diferències i el nombre de naixements a l'Àfrica triplica els d'Europa o Amèrica del Nord.

D'aquests naixements, la taxa de mortalitat ha caigut molt, ja que, mentre en morien 41 de cada 1.000 entre 2005 i 2010, els últims cinc anys aquesta xifra ha caigut fins a 29. El descens ha estat més pronunciat on més decessos es produïen, als països menys desenvolupats i pobres, reduint-se les diferències entre els diferents estats. Tot i això, aquestes són encara enormes, essent 12 cops superior en els països menys desenvolupats (47 morts per cada 1.000 naixements) que en els més desenvolupats (4 morts). La situació, però, hauria d'anar millorant

encara més els propers anys.

Pel que fa a les mares, cada cop n'hi ha més que tenen els fills amb 30 anys o més. En aquest cas, sí que hi ha diferències de tendència clares segons el tipus de país, ja que aquesta evolució no es dona en els estats menys desenvolupats i més pobres, però sí, i de forma molt accentuada, en els més desenvolupats i rics. En els estats amb rendes més altes, un 54,5% de mares ja té 30 o més anys, quan eren un 46,6% fa deu anys, però és que el percentatge encara creixerà fins al 62,5% el 2030.

El descens del nombre de naixements comporta també canvis en la piràmide d'edat i, per tant, que disminueixi el percentatge de joves de fins a 14 anys respecte la població d'entre 15 i 64. Ho fa, però, de forma lleugera, d'una ràtio de 41,2 joves per cada 100 adults a una de 39, i es preveu que el 2030 sigui de 36,5. De nou, ha caigut més en els països més pobres i menys desenvolupats, i fins i tot ha crescut lleugerament a Europa. Allí, però, la ràtio és encara quasi tres cops inferior a la de l'Àfrica.

En paral·lel, s'ha produït l'efecte contrari pel que fa a la ràtio de persones de més de 64 anys per cada 100 d'entre 15 i 64, fet que explica les tensions pel que fa al sosteniment del sistema de pensions. L'augment global ha estat d'11,6 persones grans a 14,3, però l'increment ha estat clarament superior en els països més desenvolupats i rics, on l'esperança de vida és més alta. Els més desenvolupats han passat de tenir 23,7 persones amb 65 o més anys per cada 100 de 15 a 64 a tenir-ne 30, una ràtio que pot evolucionar fins a 37 el 2030. Als països més pobres, en canvi, la ràtio passarà escassament de 6 a 6,4 entre 2010 i 2030, ja que superar certa edat segueix sense ser tan fàcil.

Malgrat tot, l'esperança de vida en néixer ha millorat arreu dels 68,9 anys als 72,3, de mitjana, però ho ha fet més allà on era més baixa. A l'Àfrica, en tan sols deu anys, un infant ha passat de tenir una esperança de vida de 56,8 anys a una de 62,7, i es preveu que el 2030 ja sigui de 65,4 anys. Les diferències amb els països més desenvolupats i rics, però, segueix sent notable, ja que en aquests frega els 80 anys o ho farà en els propers anys. Quasi 15 anys de vida més d'entrada pel fet de néixer en un o altre continent.

Aquesta dècada ha suposat l'eclosió de la població centenària, la qual ha passat de 293.672 a 573.423 en deu anys. En la propera dècada, però, pot fregar ja els 1,2 milions, quadruplicant la xifra del 2010, una evolució increïble, més si es té en compte que el 1990 n'hi havia menys de 100.000 a tot el món. En tot cas, aquests s'acumulen sobretot en els països de riquesa alta o mitjana-alta. Entre els que tenen rendes baixes i mitjanes-baixes només hi ha una mica de 125.000 persones centenàries, el 16% del total, tot i que hi viu quasi la meitat de la població mundial.

Les migracions han estat un fet constant des de fa temps, també la darrera dècada, per bé que els que han arribat als països més rics s'han reduït dels 23,2 milions entre 2005 i 2010 fins als 16,2 milions entre 2015 i 2020. Més enllà dels països desenvolupats i rics -bàsicament Europa i Amèrica del Nord-, els quals són receptors nets sempre, l'evolució que ha tingut lloc els darrers

anys i la prevista durant els que vindran és difícil d'agrupar sota una lògica de nivell de desenvolupament o riquesa, ja que hi tenen lloc també qüestions com els conflictes bèl·lics o tensions polítiques.

Així, el grup dels països amb rendes mitjanes-altes ha tingut més emigrants que immigrants els darrers anys sobretot per la sortida de ciutadans de Veneçuela, mentre que l'ONU preveu que els països amb rendes baixes tinguin un saldo de migrants positiu el proper quinquenni, entre altres, perquè preveu el retorn de ciutadans sirians.

ORIGEN DE LES DADES I DIVISIÓ EN GRUPS DE PAÏSOS

Totes aquestes dades es poden descarregar de forma oberta des d'aquest apartat del web de Nacions Unides (<https://population.un.org/wpp/Download/Standard/Population/>), d'on també es poden obtenir les xifres des del 1950 i les previsions de l'organisme fins al 2100 sota diversos supòsits -en aquest cas, s'ha previst l'escenari central-. Bona part de les dades també es poden trobar en aquest pdf (https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Volume-I_Comprehensive-Tables.pdf), en el qual també es pot consultar com estan distribuïts els països, segons la classificació per nivell de desenvolupament o per riquesa. Sigui com sigui, en aquesta anàlisi i en els gràfics, s'ha tingut en compte la divisió dels països en vies de desenvolupament entre aquells menys desenvolupats -"least developed countries"- i els que estan una mica més desenvolupats -"less developed regions, excluding least developed countries"-. Pel que fa a nivells d'ingressos, s'ha tingut en compte la divisió que separa la categoria d'ingressos mitjans amb els països amb ingressos mitjans-alts i els de mitjans-baixos.